

Prvi bugarski Centar izvrsnosti u biljnoj sistemskoj biologiji predstavio je istraživački kompleks jedinstven u Europi

Автор(и): Център по растителна системна биология и биотехнология (ЦРСББ) , Пловдив

Дата: 14.10.2023 *Брой:* 10/2023

Dana 13. listopada 2023. održana je svečana ceremonija službenog otvaranja novoizgrađenog znanstvenog kompleksa Centra za biljnu sistemsku biologiju i biotehnologiju (CPSBB) u Plovdivu.

Vrpцу ispred modernog znanstvenog kampusa prerezali su akad. Nikolaj Denkov, premijer Republike Bugarske, prof. dr. sc. Galin Cokov, ministar obrazovanja i znanosti, gospodin Bojko Blagoev, voditelj Predstavništva Europske komisije u Bugarskoj, gospodin Ivan Popov, zamjenik izvršnog direktora EA "Obrazovni program", gospodin Stefan Stojanov, zamjenik gradonačelnika Općine Plovdiv, zajedno s voditeljima projekta PlantSYST iz

partnerskih organizacija u konzorciju – prof. dr. sc. Canko Gečev, direktor CPSBB-a i koordinator projekta, izv. prof. dr. sc. Dimitrina Kostova (voditeljica Odjela za "Uzgoj i povrtne kulture"), prof. dr. sc. Milen Georgiev, voditelj Odjela za "Biotehnologiju biljnih stanica" u CPSBB-u, i prof. dr. sc. Bernd Müller-Röber sa Sveučilišta u Potsdamu, koji vodi Odjel za "Razvoj biljaka" u CPSBB-u.

Na ceremoniji su također bili prisutni CPSBB-ovi partneri iz industrije, voditelji akademskih instituta u Bugarskoj i inozemstvu, kao i novinari.

"Sjećam se svog prvog susreta s prof. Cankom Gečevom prije devet godina, kada me je posjetio u svojstvu ministra obrazovanja i znanosti kako bi predstavio svoju ideju o osnivanju Centra izvrsnosti u području biljne systemske biologije i biotehnologije u Bugarskoj. Već tada sam vidio da iza te ideje stoji iznimno dobro pripremljen razvojni plan s vremenskim okvirima, izvorima financiranja i partnerstvima s istraživačkim organizacijama iz Bugarske i inozemstva. Zahvaljujući tom planu, kao i potpori Operativnog programa 'Znanost i obrazovanje za pametan rast', Europske komisije, bugarske vlade i Općine Plovdiv za provedbu projekta PlantSYST, danas imamo zadovoljstvo biti u visokotehnološkom istraživačkom centru koji je ravnopravan najprestižnijim znanstvenim institutima diljem svijeta." Ovim riječima premijer, akad. Nikolaj Denkov, pozdravio je prisutne na službenoj ceremoniji predstavljanja znanstvenog kompleksa CPSBB-a.

"Nalazimo se u izvanrednom europskom institutu koji je izvor ponosa za Plovdiv i Bugarsku. Put kojim smo išli da dođemo ovamo bio je vrlo dug i težak. Rezultat nas može samo ponositi – međunarodni institut svjetske

razine, koji mnogim mladim ljudima daje priliku da razviju znanstvenu karijeru u Bugarskoj. Institut koji je most između znanosti i poslovanja. Institut koji temeljna znanstvena otkrića prevodi u konkretna primijenjena istraživanja i inovacije za dobrobit našeg društva. Nadamo se da će se CPSBB etablirati kao vodeća znanstvena organizacija u Europi i da će pridonijeti ne samo znanstvenom, već i društveno-gospodarskom razvoju regije," izjavio je direktor CPSBB-a i voditelj projekta "PlantSYST", prof. dr. sc. Canko Gečev.

Centar za biljnu sistemsku biologiju i biotehnologiju u Bugarskoj – znanost na svjetskoj razini

Centar za biljnu sistemsku biologiju i biotehnologiju (CPSBB)

CPSBB je prvi Centar izvrsnosti u Bugarskoj u području biljne sistemske biologije i biotehnologije. Izgrađen je za manje od dvije godine u okviru projekta "PlantSYST", koji je 2017. bio jedini bugarski znanstveni projektat odobren za europsko financiranje s ciljem osnivanja Centra izvrsnosti u biljnoj sistemskoj biologiji.

Trenutno je CPSBB privukao visokokvalificiran istraživački tim od gotovo 30 istraživača iz Bugarske i inozemstva. Samo u posljednjih godinu dana, istraživački tim Centra objavio je preko 60 članaka sa srednjim i visokim faktorom utjecaja, a od početka projekta do danas ukupan broj znanstvenih publikacija iznosi preko 300 članaka u međunarodnim specijaliziranim časopisima. CPSBB je osvojio i provodi, zajedno s partnerima iz cijelog svijeta, 20 istraživačkih projekata s ukupnim obujmom financiranja od 130 milijuna eura, od čega će 68 milijuna BGN provesti Centar.

Izgradnja kompleksa provedena je sredstvima Europske komisije u okviru Programa "Horizont 2020", unutar financijskog instrumenta "Teaming", te iz Operativnog programa "Znanost i obrazovanje za pametan rast" kroz Europski fond za regionalni razvoj.

Financiranje od strane EK iznosi 14.940.000,00 EUR. Osigurana sredstva pokrivaju administrativne troškove Centra do kraja projekta (28.02.2025.), kao i zapošljavanje visokokvalificiranih znanstvenika iz Bugarske i inozemstva za rad u CPSBB-u na međunarodnim istraživačkim projektima. Dodijeljeno financiranje u okviru OP "Znanost i obrazovanje za pametan rast" iznosi 15.337.750,68 EUR, koje je iskorišteno za projektiranje i izgradnju zgrade, kao i za najsuvremeniju tehnološku opremu, koja u velikoj mjeri nema premca u istočnoj Europi.

Zgrada istraživačkog centra izgrađena je na ukupnoj površini od 23 duluma na zemljištu koje je Općina Plovdiv ustupila s građevinskim pravom. Kompleks ima 2 staklenika ukupne površine 4.000 m², od kojih se svaki sastoji od 12 odjeljaka s individualnom klimatskom kontrolom, 6 istraživačkih laboratorija, 8 klimatskih komora i 20 specijaliziranih prostorija s opremom. Tu je i administrativna zgrada s 26 uredskih prostorija i konferencijskom sobom za 15 osoba. Izgrađena je velika amfiteatarska dvorana s 300 mjesta za konferencije, simpozije i obuke, kao i 4 seminarske sobe, svaka s 80 mjesta.

Unutar Centra djeluje sedam istraživačkih odjela, koji trenutno zapošljavaju istraživače s 4 kontinenta – Amerika (SAD); Afrika (Južnoafrička Republika); Azija (Indija, Pakistan, Južna Koreja); Europa (Bugarska, Njemačka).

Glavna područja primijenjenih i temeljnih istraživačkih aktivnosti u CPSBB-u odnose se na razvoj biljaka, molekularnu fiziologiju stresa, biotehnologiju biljnih stanica, metabolomiku, bioinformatiku i uzgoj povrtnih kultura.

Primijenjena istraživanja u CPSBB-u uključuju razvoj tehnologija za poboljšanje rasta, razvoja i otpornosti na biotički i abiotički stres ekonomski važnih usjeva; biotehnološku proizvodnju vrijednih metabolita za kozmetičku i farmaceutsku industriju; razvoj novih sorti povrtnih kultura s poboljšanom prehrambenom vrijednošću i otpornošću na promjenjive klimatske uvjete.